

Ställskruven

5 september

PERSONALTIDNING FÖR AB SANDVIK BAHCO NR 5, 1996

Ansvarig utgivare: Anders Gemfors
Redaktion: Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

RX = Succé

Den nya elektroniktången, som vi tidigare nämnt om i Ställskruven, har visat sig bli en stor succé på marknaden. Tången är speciellt avpassad för elektronikindustrin.

Utvecklingen

Ställskruven har träffat *Hans Bystedt* och *Hans Svensson*, som har varit med att lansera den nya tången. Hans Bystedt, produktchef för elektronik-tånger, har följt tångens hela utvecklingsarbete. Från början togs den fram för den amerikanska marknaden och har utvecklats i mycket nära samarbete med representanter från elektronikindustrin i Silicon Valley. Tången har utvecklats enligt Sandvik Saws & Tools Ergo-program. För att tillgodose kundernas speciella krav, har man under utvecklingsarbetet haft nära kontakter med användarna. RX-tången finns i 25 olika varianter.

Introduktionen

RX-tången introducerades för ungefär ett år sedan i USA och försälj-

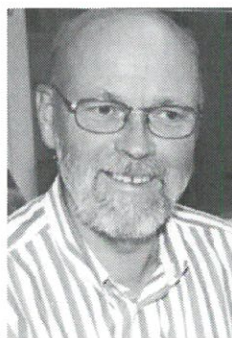
ningen där har gått väldigt bra. Tången har blivit mycket uppskattad och vi vågar nog påstå att det är den absolut bästa elektronik-tången på marknaden idag. Kunder som provar tångerna säger spontant att det är just detta man väntat på.

RX-tången har inneburit merförsäljning och har inte "tagit" något av försäljningen i det övriga elektronik-programmet.

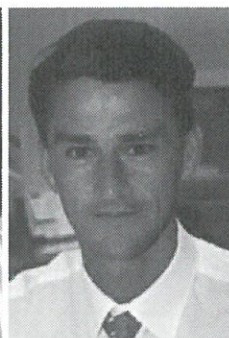
I Sverige har tången levererats till bl a **Ericsson** och har där fått ett mycket gott mottagande. Just nu introduceras den även i Danmark och Finland. Turen kommer sedan till England senare i höst.

Marknadsföringen

Säljmaterialet om RX-tången håll-

Hans Bystedt

Hans Svensson

ler en mycket strikt profil med ritade bilder istället för "fräsiga" foton.

Broschyren visar det väsentliga - ett ergonomiskt fulländat verktyg.

För att slutanvändarna lättare ska kunna avgöra vilken tång man ska använda, har ett plastat informationskort som illustrerar tångsortimentet tagits fram. Informationen är enkel utan någon text, för att det ska vara gångbart över hela världen.

Anledningen till att tången kallas för **RX** och inte t ex GL eller Turbo, är att amerikanerna kopplar ihop denna bokstavskombination med något som är bra och nyttigt (Ergo). Det är nämligen en bokstavskombination som används i recepthanteringen i USA. Långsökt för oss kanske, men det funkar.

Vi satsar på kvalitet

Alla vi som jobbar på företaget vet att kvalitet är viktigt och att det är ett av de viktigaste argumenten för våra kunder då de väljer att köpa Sandvik Bahcos verktyg. Våra interna kvalitetsrevisioner visar att vi kan komma längre i vårt kvalitetsmedvetande. Vi kan alla bli ett snäpp bättre och öka den totala kvalitetsnivån.

Kvalitetsutbildning

Ett sätt att fokusera alla mot ett gemensamt mål är genom utbildning. Vi har redan tidigare satsat ganska mycket på utbildning i kvalitetstänkande, men

det är tydligt att det måste upprepas med jämna mellanrum för att kvalitets-tänkandet ska hållas vid liv.

Under hösten kommer samtliga Sandvik Bahco-anställda att få en dunning i kvalitet. Utbildningen har arbetats fram i samråd med AMU.

Forts. sid 3

På gång ...

- 7/9 Saws and Tools-mästerskap i fotboll i Sandviken
- 10/9 60 skoladministratörer från hela Sverige besöker företaget
- 11/9 Kick off för alla anställda i Matsalen inför höstens utbildnings-satsning i Kvalitet
- 16/9-4/12 Kvalitetsutbildning i Lektionssalen - 18 grp, 2 x 4 tim/anställd
- 16-17/9 Bill Lohmiller från Sandvik Lindström Inc i USA på besök
- 24-26/9 Peter Robertsson, säljbolaget i Australien, besöker Sandvik Bahco
- 2-4/10 Belzer här tillsammans med Nordwest, en stor tysk kund
- 3/10 Studiebesök av produktionsledare från Afrika, Latinamerika, Asien och Östeuropa

Vår miljö

Som vi tidigare berättat har Länsstyrelsen nu lämnat ett tillståndsbeslut för verksamheten och vårt sätt att arbeta med miljöfrågorna.

Åtaganden och krav

Länsstyrelsen har pekat på vissa saker som måste åtgärdas omgående eller så fort som möjligt under 1996/97. Miljökraven ökar hela tiden och vi har åtagit oss att bli bättre.

Bly- och trianvändningen kommer att försvinna helt under 1996 och ersätts av helt andra metoder, som t ex den nya härdningen av stämjärn. Tidigare härdades stämjärnen i blybad. Tritvättning av våra verktyg skall också bort och har redan till stora delar ersatts av tvättmetoder som är vänligare för miljön.

I vår bearbetning använder vi en hel del kylvätskor för att både kyla och smörja vid exempelvis fräsning, slipning och bormning. Idag skickar vi iväg kylvätskor via Vafab för destruktion, eftersom vårt eget ultrafilter inte klarar att rena emulsionerna tillräckligt bra. Under hösten kommer en omfattande

provning att göras för att hitta rätt metod för den här typen av rening. Kontakter med övriga företag inom koncernen, såsom Steel och Coromant, har etablerats för att utbyta erfarenheter på området. Lösningen kommer troligen att innebära en investering våren -97 med ca en halv miljon kronor. Slipslammet tas omhand antingen i fast form som idag körs till tippen eller i vätskeform som körs till Sakab. I framtiden får inte slipslammet köras till tippen, utan allt måste pressas till briketter för återvinning. En sådan lösning kommer att kräva en investering i storleksordningen 250.000 kronor. Beslut om hur vi ska lösa problemet ska vara klart till den 1 december.

Från de olika sköljbaden i kromningsanläggningen kommer vatten som innehåller nickel- och kromrester. Detta får inte gå direkt ut i avloppet utan att nickel- och kromresterna först separerats ut. Utrustning för detta kommer att köpas in, vilket innebär en investeringskostnad på ca en halv mil-

jon kronor. Försök kommer att göras för att byta 6+ krom mot 3+ krom som är mycket bättre ur miljösynpunkt. Kromningen sker i kromsulfat, istället för i kromsyra som sker idag. Kravet är dock att produkterna ska få ett lika bra rostskydd som tidigare.

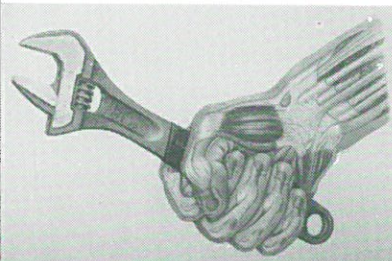
Uppställningsplatsen för fat med miljöfarligt avfall är inte bra. Området måste invallas för att eventuella läckage ska hindras att spridas i omgivningen. Totalt kommer miljöinvesteringarna för 1996/97 att uppgå till närmare två miljoner kronor.

Kontrollprogrammet - ett dokument som omfattar ca 30 sidor

I dokumentet behandlas alla de mätningar och gränsvärden som Sandvik Bahco måste följa, vilka mätningar som måste göras och hur de görs. Det som föreskrivs måste följas, som t ex mätningar av utsläpp i dagvattnet, bullernivåer och luftutsläpp. Detta digra dokument måste lämnas till Länsstyrelsen före årsskiftet.

Det är skönt att veta att det hela tiden jobbas med miljöproblemen och att lösningar kommer för att Sandvik Bahco ska bidra till att förbättra "Änglamarken" i framtiden. Det bör vara ett bra säljargument att vi är en kugge i kretsloppet.

Ergo-skiftnyckelserien börjar bli en "vinnare"

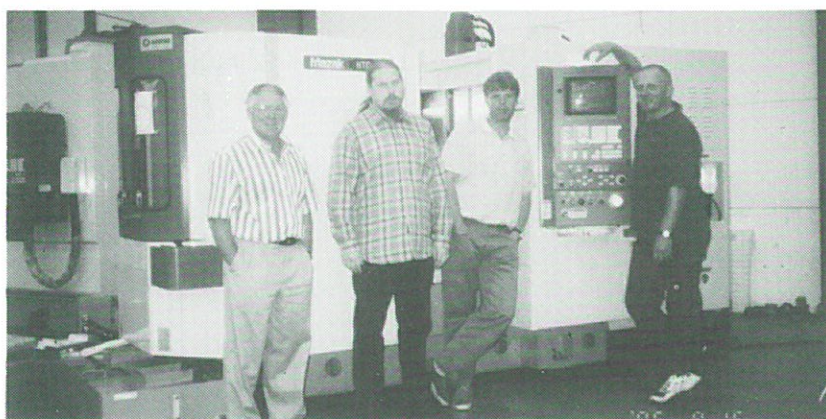

Sedan vi introducerade ett sortiment av -90 Ergo-skiftnycklar har försäljningen ökat markant på många marknader. Den senaste "större" ordern är från Finland, där en distributör beställt 5.000 rörskiftnycklar 9072P med option på ett par tusen till..

Vi säger tack och grattis till det finska säljbolaget!

Stig Lundh

Investeringar

Från vänster: Lennart Bodén, Jens Åberg, Johan Lindgren och Stefan Andersson på utbildning hos maskinleverantören.

Elektroniktänger

En ny maskin kommer att installeras under vecka 39 på PV Elektroniktänger. Bengt-Ola Kvist och Lennart Bodén har jobbat med investeringsprojektet och Lennart berättar här för Stållskruven:

- Det är en avancerad bormaskin som ska installeras. Den gamla har inte tillräcklig kapacitet och klarar inte heller de bearbetningskrav som nya tångsorter ställer i den operationen. Totalt rör det sig om en investering på ca 2,8 milj.

Vi satsar på kvalitet

Provkursen för ett antal utvalda.

Utbildningen är uppdelad i två avsnitt på vardera fyra timmar.

Den första delen som kommer att vara mer allmänt hållen och beröra sådana saker som är gemensamt för kvalitetstänkandet, ska ledas av *Stig Le-*

nell, AMU. Alla som har gått mätkursen kommer säkert ihåg *Stig*.

Den andra delen som är företagsanpassad, visar hur vi på Sandvik Bahco jobbar med kvalitetsfrågor samt hur vårt kvalitetssystem är uppbyggt. *Ro-*

Kvalitetsutbildningen för samtliga anställda pågår under tiden 960916 - 961204. Kallelse utgår till var och en, som visar i vilken utbildningsgrupp man ingår.

Datum: Se kallelsen

Tid: Kl 08.00 - 12.00

Plats: Lektionssalen

land Bjurling och *Björn Juhlin* leder tillsammans med PV-cheferna denna del av utbildningen. För att ytterligare förstärka vikten av denna satsning kommer avspark för kvalitetsutbildningarna att göras av *Anders Gemfors* den 11 september i matsalen. Samtliga 360 anställda ska genomgå åtta timmars kvalitetsutbildning. Utbildningen kommer att pågå hela hösten i vår lektionssal.

Produktutbildning i Tjeckiska Republiken

Under tiden 20/5-25/5 bedrev *Erik Grindlund* och undertecknad produktutbildning i Tjeckien. Veckan startades i Prag med ett intensivt utbildningspass med säljare från Tjeckien, Ungern och Polen.

Syftet med resan var dessutom att resten av veckan tillsammans med säljare från det tjeckiska bolaget, besöka och informera/utbilda viktiga distributörer. För att nå ut så brett och effektivt som möjligt delade vi på oss och reste del av tiden med olika säljare. Sammanlagt nådde vi ut till minst 120 personer (slutanvändare och distributörer) med information om våra produkter.

Tjeckien har på relativt kort tid kommit långt på väg mot en marknads ekonomi av västeuropeiskt snitt. Detta öppnar intressanta möjligheter för oss. Landet var ju före andra världskriget en avancerad industrination och har därför en industriell tradition att bygga. Omställning från planhushållningens volymtänkande (uppfylla femårsplanen) till produktion av kvalitetsprodukter som mäter marknadens krav är i full gång.

Naturligtvis förekommer fortfarande

de affärer som inte tål dagsljuset. Vid en bensinstation blev t ex *Erik* tillfrågad om han ville smuggla kläder till Italien.

Flertalet industridistributörer hade modernt inredda lokaler med exponering ungefär som i Sverige eller Tyskland.

Generellt har Sandvik ett gott namn. En distributör hade idéer om att starta en affär med enbart Sandvik-verktyg.

Vi kan konstatera att intresset för våra verktyg var stort. Inriktningen mot ergonomi uppskattades. Det senare märktes inte minst hos Skodaverken, där vi körde en improviserad produkt-

information "mitt i verkstaden" helt utan traditionella hjälpmedel.

Volkswagen har investerat i Skoda, men också reducerat personalen kraftigt. Nu produceras Volkswagen-motorer (bensin och diesel) av Skodaverken.

Tjeckien är med full fart på väg att återuppbygga sin position som industrination. Detta, i kombination med att det tjeckiska bolaget har en ung och entusiastisk säljkår, innebär stora möjligheter. En grundförutsättning är dock som alltid, att vi kan hålla leveransförmåga och kvalitet på en jämn och hög nivå.

Gunnar Larsson

Verkstadsklubben vänder sig till regeringen

Brev juni -96 till statsminister Göran Persson, Rosenbad, Stockholm

Hej Göran!

I radio och de flesta dagliga tidningar jag läser är arbetslösheten den största nyheten. liksom vilka åtgärder Du och regeringen tänker vidta i olika sysselsättningspaket.

Man undrar om Du verkligen har tänkt igenom de olika konsekvenser dessa innebär. Jag kan ta ett exempel: Hur mycket kostar utbildningen och vad får dessa kamrater ut av den? Blir det något arbete efter avslutad kurs eller?

Jag som arbetar inom industrin vet att företagen investerar i nya maskiner, teknik mm. Kontentan av sådana investeringar är att flera arbetstillfällen försvinner.

Nu kommer jag fram till mina funderingar:

Varför i Herrans namn har Du och regeringen helt uteslutit tidigareläggande av pensionsåldern ner till 60 år. Hur många kullar av yngre kamrater har då möjligheten till ett arbete och kostnaderna för staten blir plus minus noll.

Nu förstår jag att mitt räknesätt inte är relevant, men om herr Åsbring sätter sig ner och med sina medarbetare räknar ut vad A-kassan, ALU och det föreslagna sysselsättningspaketet kostar i förhållande till sänkt pensionsålder - och glöm ej att räkna på människovärdet - är jag helt övertygad om att vi sänker arbetslösheten till några procent. Vi som arbetar inom industrin, barnomsorgen, vården mm får då några år till i livet, vilket troligen skulle uppskattas mycket.

Jag emotser tacksamt Ditt svar!

Med vänlig hälsning

Ola Pahlén

AB SANDVIK BAHCO
Verkstadsklubben

Svar från statsministern

STATSMINISTERN

1996 -08- 22

Ola Pahlén
AB Sandvik Bahco
Verkstadsklubben
Tallbacksvägen 2
745 82 ENKÖPING

SB96/4424

Ola,

tack för ditt brev där du bland annat argumenterar för en sänkt pensionsålder. Jag beklagar att du har fått vänta på svar.

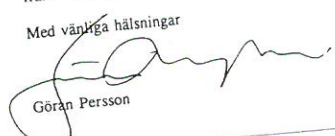
Du frågar vad de arbetslösa som kommer genomgå regeringens särskilda utbildningsåtgärder ska göra när utbildningen är över. Tanken är självklart att var och en av dem som förbättrar sin egen kompetens kommer att bli mer attraktiva på arbetsmarknaden, och att flera av dem genom detta kan erhålla ett arbete.

Dessutom bör man se utbildningsåtgärden i ett vidare perspektiv. Genom att vi höjer kompetensen hos vår arbetskraft gör vi Sverige till ett land som kan konkurrera om högkvalitativa arbetstillfällen på världsmarknaden. Därmed kan utbildningsåtgärden, på sikt ge upphov till ökad tillväxt och ökad sysselsättning.

Jag tror inte på en generell sänkning av pensionsåldern som du föreslår. Sänks pensionsåldern förkortas den tid som inbetalningar kan ske till pensionssystemet samtidigt som fler personer skulle uppbära pensioner under en längre period. Konsekvensen av en sådan politik skulle därför bli att värdenivån på pensionerna generellt skulle sjunka, och det skulle komma att drabba många pensionärer hårt. Dessutom har allt fler förmågan och viljan att arbeta långt upp i åldrarna. Därför anser jag att det kan vara en idé att göra pensionsåldern mer rörlig och anpassad efter individuella behov och önskemål. En mer rörlig pensionsålder ingår också i förslaget till nytt pensionssystem som håller på att tas fram.

Regeringen har som du mycket riktigt noterar valt en annan strategi än sänkt pensionsålder för att bekämpa arbetslösheten. I propositionen ingår bland annat de 130 000 nya utbildningsplatserna, ökade krav på arbetsförmedlingarnas insatser gentemot de långtidsarbetslösa, stimulanser till småföretag så att de kan expandera samt särskilda insatser riktade mot de äldre arbetslösa. De som är långtidsarbetslösa och är över 55 år får möjlighet att med bibehållen ersättning på a-kassanivå sysselsättas i kommuner, landsting och stat. Åtgärden syftar till att tillvarata denna grupp arbetssökandes - som har visat sig ha särskilda svårigheter att få ny anställning - vilja till arbete och att därigenom främja aktiva insatser framför ett passivt bidragsmottagande.

Med vänliga hälsningar

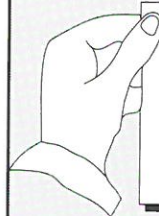

Göran Persson

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08 - 405 10 00
Telefax 08 - 723 11 71
Telex 178 20 PREMIER S

Läs
Engelska
På Dagtid

Är Du intresserad av att gå på språkkurs i engelska här på företaget?

Nya och gamla deltagare, anmäl Ert intresse till Gunnel på Personalavdelningen senast den 17 september.

Feriearbetare skapar good will

Lena Klintberg hade en ganska negativ bild av industrin och framför allt verkstadsindustrin innan hon kom hit. Den hade hon fått av äldre människor, typ "aldrig till Bahco". Hon var mycket tveksam till att söka praktik här, men civilingenjörsexamen i fysikalisk kemi kräver industripraktik.

Efter nio veckor här gick hon ut med en helt annan uppfattning.

Det hade varit: Friare, renare, mera varierande och självständigare än hon hade tänkt sig och inte minst var här trevliga människor. Hon blev väl bemött överallt.

En annan viktig åsikt vi kunde ändra, var synen på miljöarbete. Allmänheten har den uppfattningen att industrin bara förstör, att vi inte känner något ansvar alls. Att vi har ett kontrollprogram med alla sina krav och framtidsplanering i miljöfrågor var en stor överraskning.

Den bilden hon hade av industrin är väl ganska vanlig. Den är gammaldags och har skapats utan att man inte riktigt har känt till. Varje steg, stort eller litet, till något positivare är väl rätt riktning.

Tack till alla som har hjälpt till med det!

Eila Mustonen, handledare.

110 år sedan J.P. Johansson etablerade sig i Enköping

I mitten på bilden syns den smedja, som J.P. Johansson etablerade sig i år 1886.

På 1880-talet var Enköping mest känt för sina pepparrotsodlingar. Staden hade 3.000 invånare, varav några få hade telefon med knastrande ledningar. Oljelampor lyste upp några centralt belägna kullerstensgator. Muttrar och skruvskallar var fyrkantiga och verktygen fasta.

I den tidsandan etablerade sig Johan Petter Johansson som egen företagare i Enköping den 1 juli 1886. Han var då 32 år gammal. Att han valde Enköping berodde på den omgivande rika landsbygden och den snabbt ökande mekaniseringen inom jordbruket. Han räknade med att detta skulle medföra ett omfattande behov av underhåll och reparationer av redskap, ång- och jordbruksmaskiner, vilket skulle ge honom många arbetstillfällen.

Mekanisk utbildning hade han fått hos Munktells Mek. Verkstads Aktiebolag i Eskilstuna. Det var också där han fick sin första uppfinning patentrad - en smörjkopp för ångcylindrar.

Egen företagare blev han genom att bilda Enköpings Mek. Verkstad. Verksamheten bedrevs tillsammans med två anställda i en liten hyrd smedja som låg vid nuvarande Gustav Adolfs Plan. Smedjan var omgiven av pepparrotland och området kallades Västra Hägnaden. Väster om smedjan utbreddes sig landsbygden. Till Stora torget var det endast två kvarter.

Beroende på det centrala läget fick han alltför många små jobb, som han inte kunde ta betalt för så att det lönade sig. Inte heller fanns det tillgång till vattenkraft. Därför flyttade han redan

efterföljande år (1887) till Fanna och uppförde där sin första egna smedja. I den tillverkade han de allra första exemplaren av rörtången och skiftnyckeln.

Smedjans utveckling och J.P. Johanssons framgång som uppfinnare och industriman är så omskriven att alla läsare av Ställskruven säkert känner till fortsättningen.

Hans E Söder

J.P. Johansson-Sällskapet

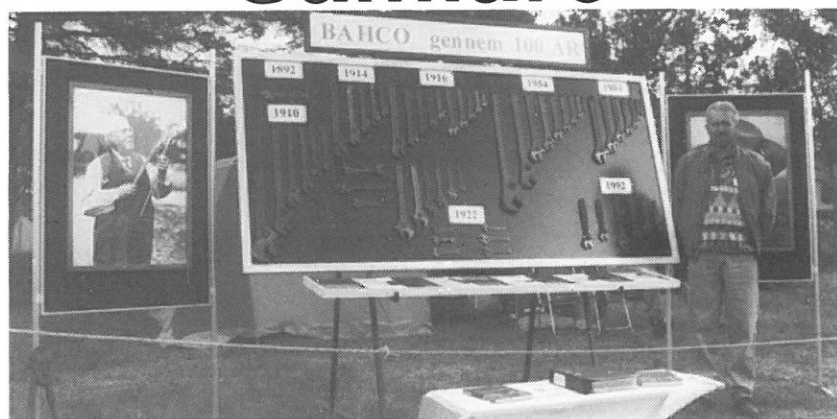
Brandtrappa

Från vänster: Ingemar Johansson, Nils Sekobon och Björn Stålbörn.

Spiraltrappan som monterats på höghuset är ett krav från brandmyndigheterna för att utrymningsmöjligheterna ska förbättras. Man undrar om inte det behovet fanns tidigare? Idag hyr TBV utbildningslokaler på sjätte våningen och många elever och lärare vistas dagligen i lokalerna. De normala utrymningsvägarna är otillräckliga vid en eventuell brand.

Samlare

Utställningen visas i samband med olika mässor runt om i Danmark. Nästa utställning blir på lantbruksmuseet i Elstrup den 17 - 18 augusti.

Den 14 juni besöktes vi av Carl Möller Hansen från Danmark. Carl Möller är kvalitetschef på det danska postväsendet och som på fritiden samlar på Bahco skiftnycklar och rörtånger samt allt som finns vad gäller patentbrev och övriga uppgifter, bl a i samarbete med J.P. Johansson-Sällskapet.

Carl Möller Hansen är en av många

samlar på skiftnycklar. Carl Möllers speciella intresse är att han endast samlar på Bahco och nu Sandvik Bahco. Intresset började redan vid ca fem års ålder med att få hjälpa till vid reparationer av lantbruksmaskiner. Carl Möller är nu redan uppe i åtta generationer av Bahco-skiftnycklarna.

Stig Lundh

Leif Lindholm

– Jag kom hit till Bahco 1979 som 17-åring direkt efter skolan. Jag har varit på skiftnycklar hela tiden och mestadels har jag jobbat med montering av skiftnycklar med några inlägg på rörtänger. Det är hyfsat betalt. Det har blivit bättre med den nya arbetsorganisationen när man får gå runt på olika jobb. Kvaliteten har blivit bättre sedan vi avskaffade ackorden.

Roland Sjöquist

– Hösten -85 började jag på Bahco direkt efter gymnasiet. Jag började som bandslipare och nu har jag varit åtta år här på bearbetningen. Just nu är jag lagkapten i den här gruppen. Det har hänt väldigt mycket under åren som gått. Det viktigaste är att ackorden försvann och idag kan man se att produktiviteten inte har sjunkit. Dessutom har kvaliteten blivit bättre.

– 1985 började jag i smedjan. Här på skiftnycklar har jag varit i sex år. Jag kom till Degerfors Stålverk när jag kom från Finland -68. Sedan flyttade jag till Österbybruk. Jag har trivs väldigt bra här på Sandvik Bahco. Det har hänt mycket här de senaste åren, speciellt om man tittar på arbetsmiljön.

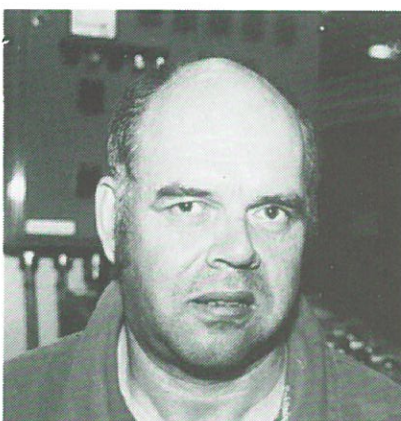
Vi presenterar PV Skiftnycklar

Fortsättning från föregående nummer då vi började presentera personalen på bearbetningen av skiftnycklar.

Bengt Axelsson

– Det är 40 år sedan jag började. Som 14-åring kom jag till Skiftnyckelavdelningen och jag har varit kvar här i stort sett hela tiden, förutom några kortare gästspel på andra avdelningar. När jag kom hit som ung fick jag börja med att slå i löpare på rakt ackord. Det har hänt så otroligt mycket sedan dess. Jag tycker att man kan sammanfatta det med att vi har mera frihet idag. Det är ju inte så länge sedan som man inte fick lämna området utan att ha en passersedel som skulle lämnas till vakten.

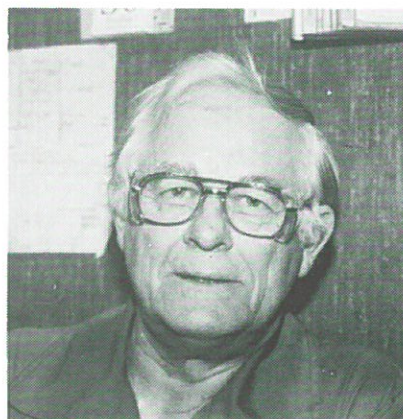

Seppo Sormunen

Ove Karlsson

– I november -76 började jag här på treans line. I början var det skiftarbete, men sedan sju år tillbaka har jag arbetat dagtid. Innan jag kom hit arbetade jag på Plåtprodukter. Det här med "Tänk om" har gjort det bättre, som t ex att vi får hjälpa till med lite planering.

Kjell Israelsson

– Jag har varit här länge. Redan 1961 började jag första gången. Sedan har det varit ett uppehåll på två år. Jag är egentligen norrlänning. Först hamnade jag i Värmland som svarvare. Det var egentligen en slump att det sedan blev Enköping. På väg till Kramfors klev jag av tåget här och blev kvar. För det mesta har jag jobbat med svarvning och uppsättning. Organisationsförändringarna har gjort att det blivit bättre här. Vi hjälps åt mer, t ex vid uppsättningar. Det har även gett oss mer frihet.

Vilt liv för smeder

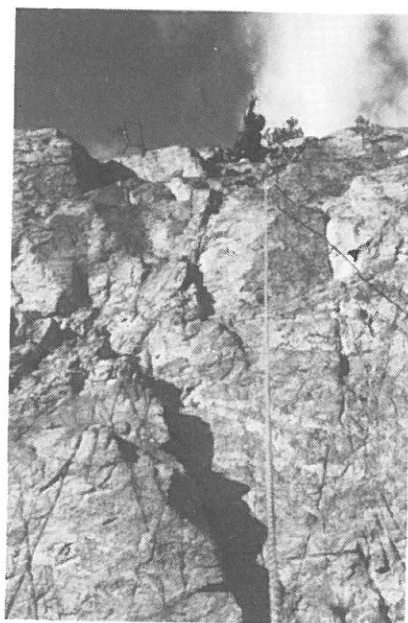
Efter ett gruppmöte i december bestämde vi att göra något tillsammans i skiftlaget. När vi hade tittat på olika förslag, så var samtliga överens om att göra - inte en Ålands-resa - utan en paddling ut i vildmarken med övernattnings under bar himmel.

Undertecknad fick i uppdrag att ordna nödvändig utrustning och snart blev det både maj och juni. Fredagen den 14 juni stod vid Härjarö brygga tio raska gossar och flickor som var ivriga att komma ut på sjön. Efter att ha delat ut mat, förläggingsmaterial, sovsäckar, kanoter och flytvästar var det bara att ge sig iväg mot första målet: Ytter-

holmen.

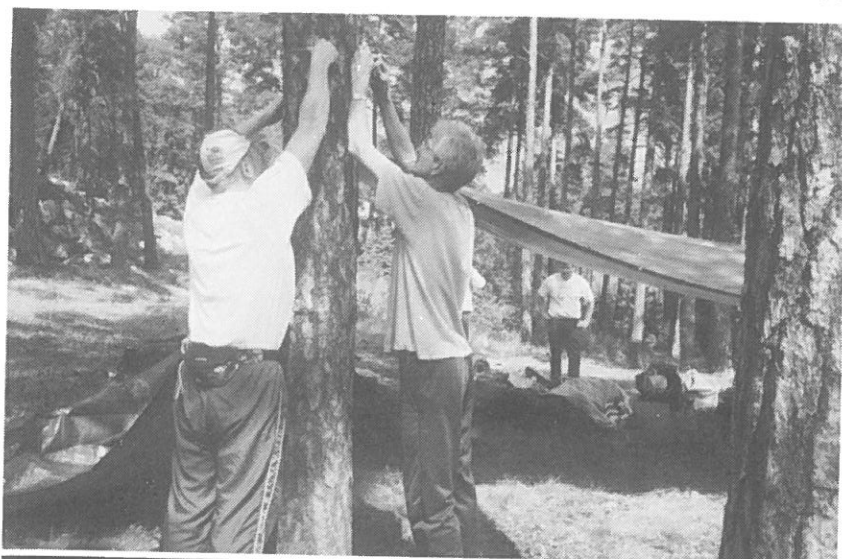
Robban och Sonja tog täten med rekognoseringsbåten och hittade en bra landningsplats för kanoterna. Efter en första fika var det dags för eldprovet - Att bestämma var vi skulle ha nattplatsen någonstans. Argumenten var många och långa, men till slut bestämde sig gruppen för att lägga sig högt uppe på berget trots att det innebar vedermödor i form av tungt bärande. Det var en vacker plats med utsikt över Björköfjärden.

Efter att Seppo m fl spikat lägerplats var det dags för dagens stora utmaning. Friklättring på klippvägg.

Berget var lodrätt och det var nog ingen som trodde att man skulle kunna klättra upp där. Säkrade mot fall, med sele, rep och karbinkrokar, klev en efter en upp. Det var en kick! -Man ser ända till Stor-Stockholm, sa Anita och tindrade med ögonen.

Efter en grillkväll på Ekskär och en gråtmild solnedgång, i vilken Mats tog en gädda framför ögonen på Åhs, så var det dags att bege sig tillbaka till nattplatsen. Att sova i sovsäck under en öppen presenning kräver också sitt.

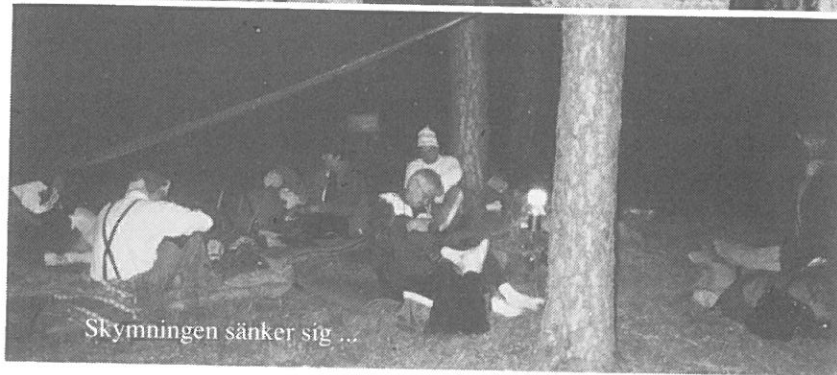

Man får använda trial and error-metoden för att hitta rätt klädsel i säcken, hävdar Fredrik.

Det är inte ofta man upplever att gruppchefen kokar kaffe åt skiftlaget kl fem på morgonen på en em-vecka. Och att alla vaknar pigga på morgonen (utom Stefan). Detta var en unik upplevelse som alla uppskattade och vi bestämde oss för att göra något liknande nästa vår igen. Och avslutning kan också vara bra som Kari Leivo uttryckte det. -Men det var skönt att komma iland. Nu försvann min hemlängtan.

Detta kan varmt rekommenderas för andra skiftlag.

Gustaf Floderus, PV Smide

Skymningen sänker sig ...

Det var en gång ...

På ett gammalt företag som Bahco finns ofta ett centralarkiv, där man kan hitta många intressanta saker om hur arbetet och företaget har utvecklats under årens lopp. Det kan vara svårt att hitta bland alla papper med mycket siffror, men som tur är har en av våra tidigare anställda varit intresserad av arkivmaterialet och 1959 gjorde han en sammanställning av "vår historia". Det tackar vi för! Mannen, som säkert är igenkänd av några av dagens anställda, hette Eric W Besander.

Ställskruven har bläddrat i det material som Eric Besander sammanställt och lämnat efter sig. Där finner vi bl a en produkt som Enköpings Mekaniska Verkstad (nuvarande Sandvik Bahco hette så i begynnelsen) tillverkade och sålde.

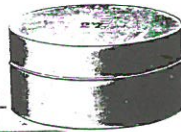
Ur 1912 års katalog

Aflöningsaskar.

För Bruk, Verkstäder m. fl.

Tabell N:o 3155.

Nummer	1	2	3	4	5
Diameter	42	49	54	60	60
Höjd	13	14	16	16	22
Pris med eller utan hål pr 100 st.	Kr. 3.25	4.—	4.75	5.50	6.25
Numrering extra pr 100 st.	1.60	1.60	1.60	1.60	1.60

Erik Besanders kommentar

"Fram till under första krigsåren, cirka 1915 - 1916, användes dylika askar för avlöningsläggning. Askarna voro stämplade med vars och ens nummer. Från början voro de hela i botten, men det hände att det kunde bli obehag av kvarsittande snusrester.

Askarna inlämnades fredag morgon och utdelades med lön fredag kväll".

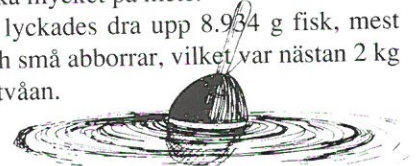
SM-vinnare Grattis "Britten"!

Återigen har vi en nybliven svensk mästare här på Sandvik Bahco. **Britt Lindström** på PV Skiftnycklar, lyckades med bragden att vinna mästerskapet i mete.

Tävlingen gick av stapeln i Kalmar och 30 damseniorer tävlade om titeln. Sammanlagt alla klasser deltog 400 metare. "Britten" tyckte egentligen bättre om pimpelfiske och har inte satsat lika mycket på mete.

Hon lyckades dra upp 8.934 g fisk, mest mört och små abborrar, vilket var nästan 2 kg mer än tvåan.

Lösningen skickas till Gunnel på Personalavdelningen senast den 25/9. De fem först öppnade rätta lösningarna får varsin Penninglott.

Namn.....

MATKRYSSSET

CHOKLADSUFFLÉ

- 2 MSK SMÖR
- 4 MSK ???
- 3 DL GRÄDDMJÖLK
- 4 ÄGG
- 2 MSK SOCKER
- 2-4 MSK KAKAO

OÄKTA VARA	MEDLA	ÅR VÄL FILOSOFER #	RASA	OBRUKADE	ÖYLTA	RIAR	SPRÖDA BAKVERK	1993 NATURVÅSEN
SEN VÄRMEBÖLJA						☐		
MÅNADSDAM		☐	KULOR ANTENNEN			KÖRRÖST EXTRA NAMN		☐
FÖRLORA	RUTTNA GAMLA GUDAR				SKÄRA MATKÄRLET			
STYR OCH STÄLLER	☐			BLOTTLIKE MER ÄN MER				EJ DU!
				BÄTANLÄGGNING				ÖSTERRIKE
SNYTA UT-SMYCKAT		SAHARA GÖTEBORGSKA	☐			BETA STORHETSTID		
				SKYLEN BOKFÖRLAG		☐		TRIVAS
KÄNNER TILL RUTINERNA		ÅR MED KNUBBIG	☐			LISTVERK		
					MITTPUNKT		☐	NUDDA

8 KONSTRUKTÖR BRITT-MARIE BERGMAN

Nästa nummer av Ställskruven utkommer den 3 oktober 1996. Material ska vara inlämnat till redaktionen senast den 25 september.